

HET GROTE NAAI BOEK

*Technieken
stap voor stap,
modellen en
patronen*

VOORWOORD

Zelf je eigen kleding maken is hip en leuk. Met een beetje handigheid en geduld tover je een lap stof om in een modieuze jurk, een stoer meisjesjurkje of een schattige jongensbroek.

Voor wie altijd al met naaien wilde beginnen maar niet durfde, is er nu *Het Grote Naaiboek*. De onmisbare gids voor wie enthousiast een naaimachine kocht, maar plots beseft dat het toch iets moeilijker is dan gedacht. Daarnaast is het boek bijzonder geschikt om je naaivaardigheden op te frissen en inspiratie op te doen. Ook ervaren naaisters vinden een pak nieuwe, uitdagende projecten.

In *Het Grote Naaiboek* vind je informatie over het materiaal dat je nodig hebt en hoe je het moet gebruiken. We leggen uit hoe je patronen leest en aan je eigen maten aanpast. We leren je hoe je stof knipt, naden naait, knoopsgaten maakt, mouwen afwerkt, zakken maakt, een voering instikt enzovoort. Kortom: in dit boek vind je alle basistechnieken om de meest uiteenlopende kledingstukken en accessoires te maken. Met handige stap-voor-stapfoto's en duidelijke instructies wordt naaien fun.

Om de technieken in de praktijk te brengen vind je in het laatste deel van dit boek een vijftigtal schitterende projecten: kussentjes, lampions, een kindertent, petjes en hoedjes, tassen, keukenschortjes, rokjes en blouses, feestelijke jurken, enzovoort. voor kleine en grote maten. De patronen bij de kleren krijg je er gewoon gratis bij!

Nieuwe en ervaren *Femma* medewerkers en -lesgevers zetten hun schouders onder dit grote project. Sommigen hebben tientallen jaren ervaring en geven zelf ook naaiworkshops. Anderen zijn jonge creatievelingen die bruisen van de inspiratie. Dankzij deze unieke combinatie kan dit boek zich terecht *Het Grote Naaiboek* noemen.

Eva Brumagne – Algemeen directeur Femma

de
praktische
school
PARTNER VAN *femma*

femma^f

INHOUD

VOORWOORD

5

Materiaal en voorbereiding

13

De naaimachine	15	Spelden.....	37
Onderdelen.....	15	Elastiek.....	37
Gebruiksklaar maken.....	16	Lint en band	38
Soorten naalden	20	Plakstof (tussenvoering ter versteviging).....	38
Soorten persvoetjes (of naaivoetjes).....	22	Maten nemen	40
Andere accessoires	24	Maattabel vrouwen	43
Onderhoud	27	Maattabel kinderen.....	43
Veiligheidsvoorschriften	27	Raderblad lezen en patroondelen overnemen	44
De lockmachine	29	Patroon aanpassen	45
Werkmateriaal	30	Stof knippen	46
Om te meten.....	30	Hoeveel stof heb je nodig?.....	46
Om te knippen.....	32	Patroondelen uitknippen.....	50
Om te strijken	33	Patroontekens.....	51
Ander materiaal	35		
Knopen en sluitingen	35		
Naalden.....	35		
Garens.....	36		

Naaitechnieken

55

Stikken	57	Rimpelen en fronsen	84
Handmatig hechten.....	58	Met rimpeldraad.....	84
Machinaal hechten.....	59	Met rimpelastiek.....	85
Verschillende steken.....	60	Met fijne elastiekband.....	86
Rechte steek.....	60	Met elastiekband.....	86
Zigzagsteek.....	60	Met boordelastiek.....	88
Stretchsteek.....	60	Sluifjes en tunnels	89
Locksteek met de gewone naaimachine.....	60	Tunnel als omgeslagen zoom.....	89
Locksteek met de lockmachine.....	60	Opgestikt sluifje.....	90
Sierstiksels.....	61	Sluifje met meerdere elastieken.....	91
Watteren	62	Sluifje met knoopsgatenelastiek.....	91
Naden	64	Plooien	92
Rafelnaad.....	65	Platte plooï.....	92
Opengestreken naad.....	66	Uitgedunde plooï in dikke stof.....	94
Industrienaad.....	67	Springplooï of stolpplooï.....	95
Kruisnaden.....	68	Plooïen met een aparte onderlaag.....	96
Randnaden.....	69	Ruches	98
Uitkerende hoek.....	69	Rechte ruche.....	98
Inkerende hoek.....	69	Ruche met hoofdje.....	99
Holle richting.....	70	Dubbele ruches.....	100
Bolle richting.....	70	Ronde ruche.....	100
Confectienaad.....	71	Figuurnaden	102
Platte naad.....	72	Gewone figuurnaad.....	102
Engelse naad.....	73	Figuurnaad met twee punten.....	105
Valse Engelse naad.....	74	Franse figuurnaad.....	106
Onzichtbare naad in kant.....	75	Ritsen	108
Naad in stof met dessin.....	76	Rits met één bies of rits met overslag.....	108
Naad afwerken met paspellint.....	76	Rits met twee biezen.....	110
Sierlint verwerken in een naad.....	78	Blinde rits.....	112
Naad of kledingstuk afwerken met sierlint.....	79	Rits in broek (gulprits).....	114
Biais of schuine bies	80	Rits in platte plooï.....	116
Schuine bies te paard.....	81		
Schuine bies plat.....	82		
Schuine bies aan hoeken.....	82		

Zakken	119	Polsboord aanzetten	188
Opgezette zak.....	119	Mouwbies.....	188
Aangeknipt beleg.....	120	Overhemdmanchet.....	189
Boord in tegendraad of contrasterende kleur.....	122	Manchet met overslag.....	190
Opgezette zak met voering.....	124	Werken met beleg	192
Aangeknijpte voering.....	124	Halsbeleg.....	192
Met voering tot aangeknipt beleg.....	126	Beleg armsgat.....	194
Opgezette zak met diepte.....	128	Gecombineerd hals- en armsgatbeleg.....	196
Opgezette zak met plooi en diepte.....	130	Hals met piping.....	197
Steekzak.....	132	Kragen	198
Steekzak in zijnaad (1ste manier).....	132	Claudinekraag met beleg.....	198
Steekzak in zijnaad (2de manier).....	134	Sjaalkraag.....	200
Steekzak als sluiting.....	136	Hemdskraag met afzonderlijk voetje.....	202
Steekzak met rits.....	138	Hemdskraag met aangeknipt voetje.....	204
Jeansbroekzak met voering.....	140	Reverskraag dubbel tussen pand en beleg gestikt.....	206
Strookzak.....	142	Reverskraag met halsbeleg.....	208
Paspelzak.....	144	Staande kraag (officierskraagje).....	210
Heupzak (1ste manier).....	147	Mouwen	212
Heupzak (2de manier).....	148	Ingezette mouw met platte kop.....	212
Lendenband	150	Ingezette mouw met hoge kop.....	214
Rechte lendenband met plak-en-vouwlint.....	150	Raglanmouw.....	216
Beleg op vorm.....	152	Ingezette raglanmouw.....	216
Lendenband met elastisch gedeelte.....	154	Aangestikte raglanmouw.....	217
Lendenband in boordstof.....	156	Aangeknijpte mouw.....	218
Ceintuurlusjes.....	158	Kapmouw.....	219
Pats in middenvoor (MV) als sluiting	160	Gladde kapmouw.....	219
Klassieke polosluiting.....	160	Kapmouw met gefronste kop.....	220
Pat met afgewerkt hoekje.....	162	Vlindermouw.....	221
Pat in vouw voor jongens en meisjes.....	164	Zomen	222
Aangeknijpte pat.....	166	Afmeten van de lengte.....	222
Blinde knoopsluiting met aangeknijpte pat.....	168	Vorbereiding.....	223
Blinde knoopsluiting met aparte pat.....	170	Rechte zoom.....	223
Split in rok	172	Rondlopende zoom.....	223
Split in mouw	174	Zomen met de hand.....	224
Figuurnaad met mouwsplit.....	174	Kleermakerszoom.....	224
Mouwsplit met beleg (1ste manier).....	176	Zoom met inslag.....	224
Mouwsplit met beleg (2de manier).....	178	Geplakte zoom met dubbelzijdige textielplakband.....	225
Amerikaanse mouwsplit.....	180	Zomen met de naaimachine.....	226
Chemisierssplit in plooi.....	182	Onzichtbare zoom (blinde zoom).....	226
Chemisierssplit met knip.....	183	Zichtbare zoom.....	226
Valse split.....	186	Omgestikte zichtbare zoom.....	226

Zichtbare zoom met inslag.....	227	Herstellingen	252
Valse zoom met biais.....	227	Scheur in een naad.....	252
Zoom met tweelingnaald.....	228	Scheur in de stof.....	252
Rolzoom	229	Scheurtje onder een knoop.....	253
Rolzoom met de hand.....	229		
Rolzoom met de naaimachine.....	229		
Zoom in kwetsbare stof.....	230		
Rolzoom met de lockmachine.....	230		
Zoom in split.....	231		
Zoom met stootband.....	232		
Zoom met omslag.....	232		
Zoom in ronde onderrand.....	234		
Zoom in plooiën.....	235		
Zoom in kant.....	235		
Voering inzetten	236		
Rok met rits voeren.....	236		
Rok met split voeren.....	238		
Corsage voeren.....	238		
Appliqueren	240		
Afwerking	242		
Trensje met kettingsteek.....	242		
Trensje met festonsteek.....	243		
Haken en ogen.....	244		
Drukknoppen.....	244		
Bandsluitingen.....	245		
Klittenband.....	245		
Band met drukknoopjes.....	245		
Band met haken en ogen.....	245		
Knopen.....	246		
Aanzetten.....	246		
Jeansknoop.....	247		
Knoopsgaten.....	248		
Hoe groot moet het knoopsgat zijn?.....	248		
Waar komt het knoopsgat?.....	248		
Verticaal of horizontaal?.....	248		
Links of rechts?.....	248		
Soorten knoopsgaten.....	249		
Met de hand.....	249		
Machinaal.....	250		
Linnenknoopsgat machinaal.....	250		
Kleermakersknoopsgat.....	250		
Gepaspelleerd knoopsgat.....	251		

Modellen

257

ACCESSOIRES

259

Vederlicht sierkussen	261	Op je hoofd	291
Slingers en lampionnen	265	Omkeerbaar meisjeshoedje.....	292
Vliegende vissen.....	267	Stoere jongenspet.....	294
Bloemenslinger van 'overschotjes'.....	268	Multifunctioneel festivalhoedje.....	296
Leven op wolkjes.....	271	Voor je gsm, tablet of laptop	299
Kleurrijke lampionnen.....	272	Trendy jasje voor gsm of smartphone.....	301
Tafeltent voor eindeloos speelplezier	277	Unieke tablethoes.....	302
Voor de baby	281	Op maat gemaakte laptoptas.....	303
Schattig zonnehoedje.....	282	Stijlvolle retrohandtas	307
Poezenbadcape.....	284	Verrassende keukenschort	311
Zwemzakje	287		

KLEDING

317

Schattige pyjama	319	Stoere salopette	349
Eenvoudig A-lijnrokje	325	Luchtige tuniek	353
Veelzijdige jongensbermuda	329	Klassiek geruit hemdje	357
Zwierig cirkelrokje	333	Feestelijk wit jurkje	361
Speelse jongensbroek	337	Betoverend winterjurkje	365
Linnen meisjesbroek	341	Schoolmeisjesjurk	369
Lievelingsrokje met panden	345	Speelse A-lijnrok voor alle leeftijden	373

Nonchalante broek met strepen.....	377	Klassieke bloes	401
Strakke, rechte rok	381	Sobere, stijlvolle jurk.....	405
Verfijnde drapagebloes.....	385	Heerlijke retrojurk	409
Stijlvolle pandenrok.....	389	Comfortabele wikkelbloes.....	413
Rok met één plooï, maximaal effect.....	393	Elegante drapagejurk	417
Donkerblauwe klassieke pantalon.....	397	Nauwsluitende bloemenjurk.....	421

VERKLARENDE WOORDENLIJST

426

DANKWOORD

431

WERKMATERIAAL

Wie begint te naaien, wordt vaak in de verleiding gebracht om zich alle mogelijk werkmateriaal aan te schaffen. Begin met de basis. Wat je absoluut nodig hebt is een meetlat, een meetlint, een krijtpotlood, een stofschaar, een klein schaartje om garen te knippen, de juiste naalden, kopspeeldjes, een naadmeter, naaigaren in de basiskleuren, een tornmesje en een naaidoos waar je alles ordelijk in kunt opbergen. Bij de materialen die we in dit boek voorstellen, hebben we een * geplaatst bij de spulletjes die best handig zijn voor de gevorderde naaister, maar die je als beginner niet echt nodig hebt. Nice to have, maar niet echt noodzakelijk dus.

Om te meten

- * Een **lintmeter** moet van goede kwaliteit zijn en mag niet rekken. Kies voor een lintmeter met een cm-verdeling aan beide kanten en een mm-verdeling over de eerste 10 cm. De lintmeter is 150 cm lang en oprolbaar, zodat hij gemakkelijk opgeborgen kan worden.
- * Een **meetlat** of **universele lat** met goed zichtbare cijfers en een raster in centimeters kan als gewone lat gebruikt worden en om stroken in schuindraad te snijden in combinatie met de snijmat en het rolmes.
- * Een **tekenboog** is een plastic liniaal met rondingen, om gemakkelijk patronen te tekenen of aan te passen.
- * Een **naadmetertje** (of naaigauge) is zeer handig voor het afmeten van naden en zomen. Je kunt het gemakkelijk opbergen in de naaidoos.
- * Wanneer je veel naait, zal een **zoommeter** (*) je heel veel dienst bewijzen. De plaats van de zoom is hiermee veel juister aangeduid.
- * Met **kleermakerskrijt** kan je het model, met naden en zoom, op de stof tekenen. Het bestaat in drie kleuren.
- * **Krijtpotloden** zijn verkrijgbaar in blauw, roze en wit. Het potlood kan geslepen worden en geeft fijne lijnen op de stof.
- * Met een **raderwiel**je en **carbonpapier** kan je gemakkelijk lijnen of markeringen van een patroon overnemen op stof.
- * Lijnen van een **in water/lucht oplosbare stift** (*) verdwijnen respectievelijk na het wassen of na een tijd blootgesteld te zijn aan de lucht. De lijnen zijn tijdelijk, maar door het strijken worden ze meestal gefixeerd! Dus eerst wassen en dan strijken.
- * Een **potlood** moet je bij de hand hebben om eventueel patronen te verbeteren. Je kunt ook met potlood, aan de verkeerde kant van de stof, de voornaamste steunpunten aanduiden. Een wit potlood kan nuttig zijn voor donkere stoffen.

💡 *Duid de zoom aan op de plaats waar je hem afknijpt, dus 5 tot 6 cm onder de zoomvouw, zo vermijd je de krijtlijn langs de rechte kant.*

RIMPELEN EN FRONZEN

Met rimpeldraad

Om te fronsen zijn hulpdraden (rimpeldraad) nodig. Deze worden aan weerszijden van de patroonlijn aangebracht. De rimpelnaden kun je met de hand of de machine maken.

Kies je voor de naaimachine, zet dan de bovenspanning iets losser en de steekgrootte iets groter. Doe je het met de hand, neem dan een dubbele draad en rijg de rimpeldraden met kleine steekjes.

- * Stik één rij rimpelsteken op 1 cm en een tweede op 1,3 cm. Laat telkens een lang stuk draad zitten om de draden mee aan te trekken. Onderbreek het stiksel op de naden. Hecht niet!

- * Verdeel het korte deel en het deel met de rimpeldraden in vier gelijke delen. Geef deze punten met spelden aan. De lijnen van middenvoor (MV → 427) en middenrug (MR → 426) en de naden moeten goed op elkaar aansluiten. Leg de delen met de goede kanten op elkaar. Zet de delen bij de aangegeven tekens met een kopsplend dwars in de stof vast op elkaar. Houd hierbij de rafelranden gelijk. Zet een speld aan één uiteinde van beide rimpeldraden en wikkel de draden er vast achter.

- * Trek het andere uiteinde van beide rimpeldraden aan tot beide delen even lang zijn. Verdeel de rimpels gelijkmatig.

- * Zet de rimpelrand met spelden vast. Wikkel de uiteinden van de rimpeldraad in achtvorm om een speld.

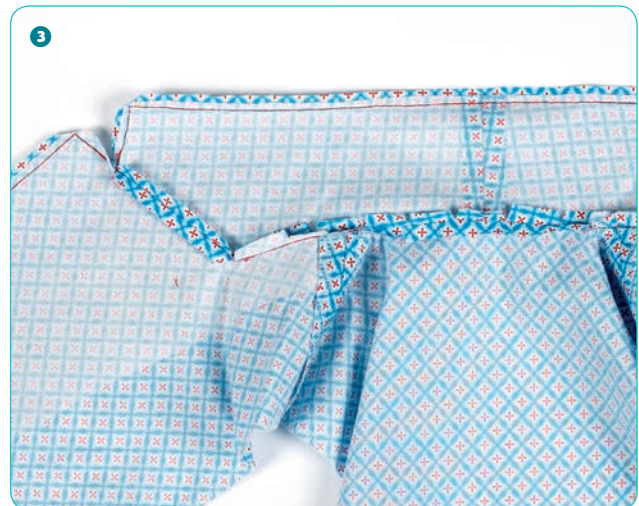

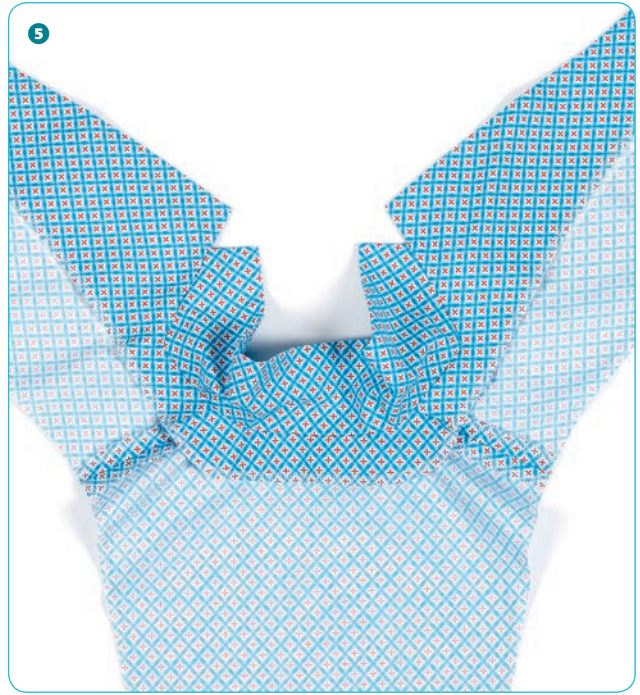
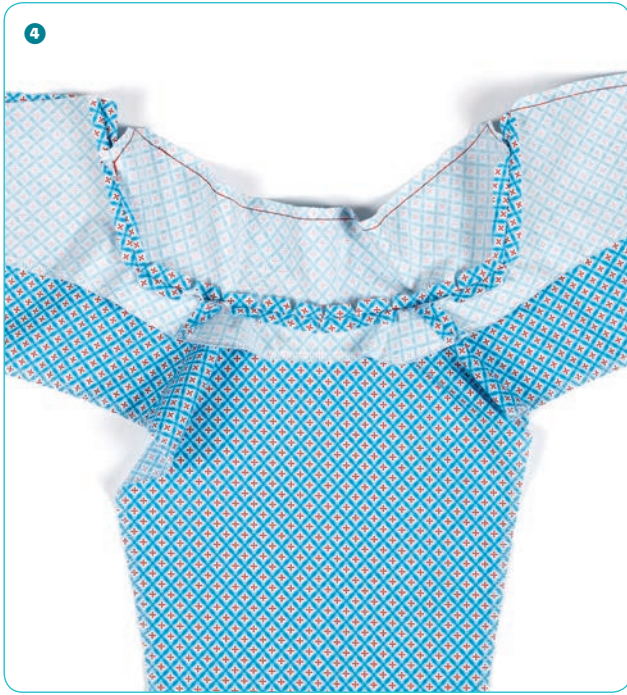
- * Controleer voor het stikken of de rimpels gelijkmatig verdeeld zijn. Leg het tweede stofdeel met de goede kant op het gerimpelde stofdeel. Zet de bovenspanning en de steekgrootte van de naaimachine weer in de normale stand. Stik tussen de rimpeldraden de delen op elkaar vast. Werk de naden eventueel samen af met een locksteek of zigzagsteek → 65. Haal de rimpeldraden uit de stof en strijk de naad.

Reverskraag met halsbeleg

- * Bevestig plakstof → 38 op de kraagdelen en het halsbeleg → 192.
- * Stik de bovenkraag aan het kraagbeleg met de goede kanten op elkaar. ①
- * Stik de onderkraag aan de hals van het voor- en rugpand met de goede kanten van de stof op elkaar tot aan het merkteken. ②
- * Knip de naad ongelijk bij en strijk open, knip de hoekjes af, geef knipjes in de naadwaarde tot aan het stiksel.
- * Geef een knip vanaf het merkteken tot aan het stiksel van de hals.
- * Stik de spiegelnaden van de bovenkraag tot aan de naadwaarde. Stik op deze wijze de spiegelnaden van de onderkraag. Knip deze naden bij en strijk open.
- * Stik de boven- en onderkraag met de goede kanten van de stof op elkaar tot aan de spiegelnaad. ③
- * Knip de naden ongelijk bij en knip de hoekjes van de kraag schuin weg.
- * Stik de revers en de voorrand van de revers met de goede kanten van de stof op elkaar. Knip de naden ongelijk bij. ④
- * Keer de kraag en revers en strijk plat, zorg dat de naad onder de kraag ligt.
- * Stik de halsrand van de onder- en bovenkraag aan de binnenkant van de halsrand op elkaar.
- * Naai het beleg vast op de schoudernaad. ⑤+⑥

~ Voor je gsm, tablet of laptop ~

↳ Betoverend winterjurkje ↳

Speelse A-lijnrok voor alle leeftijden

Een eenvoudig uitgeschuind rokje met opgezette zakken: meer moet dat niet zijn voor zonnige dagen. Een leuk idee voor moeder en dochter dat je in geen tijd tevoorschijn tovert.

Niveau: ★★

Maat: 34-46

Benodigheden:

- stof: katoen, jersey, licht fluweel, dunne wollen stof
- blinde rits van 18 cm
- plakstof voor lendenband
- 3 knopen
- stikzijde in aangepaste kleur

Patroon: zie raderblad C, kleur groen

Naden en zomen:

- naden: 1 cm naadwaarde (lenden en zijnaad, lendenband rondom en zak rondom)
- zomen: 3 cm

Patroondelen:

- 1 x rugpand (1) (aan de stofvouw)
- 1 x voorpand (2) (aan de stofvouw)
- 1 x lendenband (3) (aan de stofvouw)
- 2 x zak (4A)
- 2 x klep zak (4B)

WERKBESCHRIJVING

- 1 Meet de lendenomtrek om de juiste maat te bepalen → 40.
- 2 Vouw de stof dubbel en speld de patroondelen op de stof.
- 3 Duid de naadwaarde en de zoom aan en knip de patroondelen uit.
- 4 Stik de rechterzijnaad en oversteek de naad met een zigzagsteek → 65.
- 5 Werk de klepzakken af en stik ze op het voorpand → 122.
- 6 Stik de linkerzijnaad dicht tot aan het ritseinde en oversteek met een zigzagsteek.
- 7 Zet de rits in → 112.
- 8 Strijk het lendenbandplaklint in de lendenband. Strijk de lendenband dubbel → 38.
- 9 Speld de lendenband enkel met de goede kant op de goede kant van de rok tegen de lenden. Stik de lendennaad.
- 10 Vouw de lendenband dubbel en vouw de naadwaarde naar binnen. Speld en stik de lendenband op de rok → 150.
- 11 Maak een knoopsgat in de lendenband → 248 en naai de knoop aan → 246.
- 12 Oversteek de zoom. Speld de zoom vast en stik → 224.

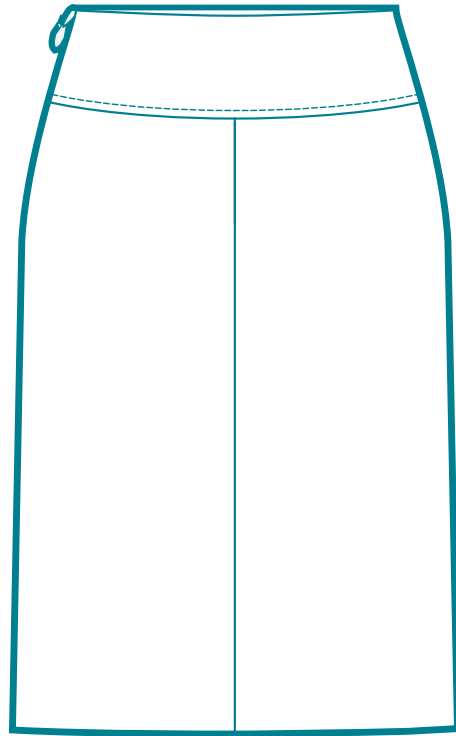
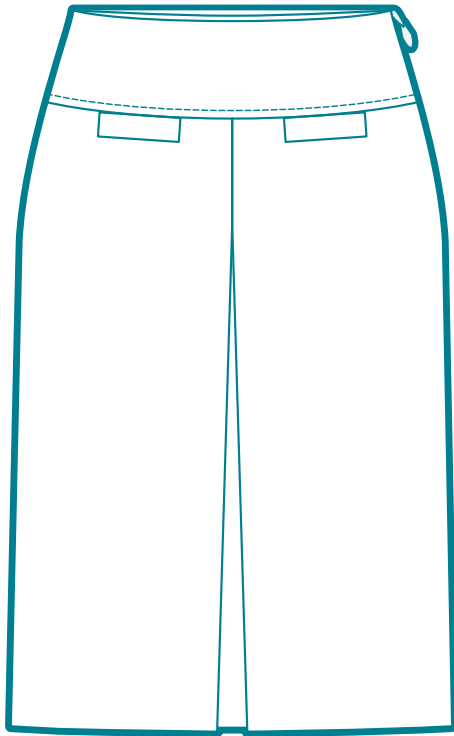
Tip!

Laat bij een dikkere stof de klepjes op de zakken, of de volledige zakken, weg.

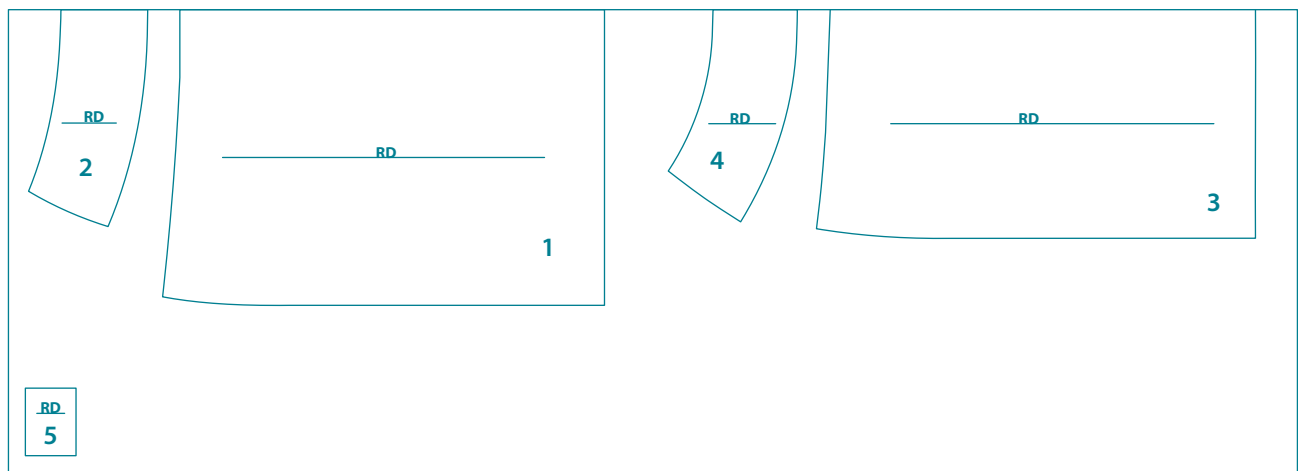

394

ROK MET ÉÉN PLOOI, MAXIMAAL EFFECT MODELLEN

BENODIGDE STOF								
Maat	34	36	38	40	42	44	46	48
Stoflengte (cm)	155	155	155	155	155	155	155	155
Stofbreedte (cm)	140	140	140	140	140	140	140	140

Knipplan voor maat 42 (andere knipplannen kun je downloaden op www.wpg.be/hetgrotenaiboek of www.femma.be/hetgrotenaiboek)

Elegante drapagejurk

HET GROTE NAAIBOEK

Met
gratis
patronen-
boekje!

Zelf je eigen kleding maken is hip en leuk. Met een beetje handigheid en geduld tover je een lap stof om in een modieuze bloes, een stoer meisjesjurkje of een schattige jongensbroek.

Voor wie altijd al graag met naaien wilde beginnen maar niet durfde, is er nu eindelijk **HET GROTE NAAIBOEK**. De onmisbare gids voor wie enthousiast een naaimachine kocht, maar plots beseft dat het toch iets moeilijker is dan gedacht. Ook voor de meer ervaren naaisters is dit boek bijzonder geschikt om de naaivaardigheden op te frissen en nieuwe inspiratie op te doen.

Alle basistechnieken worden met handige stap-voor-stapfoto's en duidelijke instructies uitgelegd: patronen lezen, stof knippen, naden naaien, knoopsgaten maken, een voering instikken... En om de technieken in de praktijk te brengen vind je een vijftigtal naaiprojecten, in woord en beeld: feestelijke decoratie, een knappe hoes voor je tablet, een tafeltent voor de kinderen, een babycape, een festivalhoedje, een luchtige tuniek, een A-lijnrokje voor moeder en dochter, een elegante jurk... voor kleine en grote maten. De patronen van de kleren krijg je er gewoon gratis bij!

Nieuwe en ervaren *Femma*-medewerkers en -lesgevers zetten hun schouders onder dit project. Sommigen hebben tientallen jaren ervaring en geven zelf ook naaiworkshops. Anderen zijn jonge creatievelingen die bruisen van de inspiratie. Dankzij deze unieke combinatie kan dit boek zich terecht **HET GROTE NAAIBOEK** noemen. Het boek vormt tevens de basis voor de talrijke naaicursussen, workshops en naaisalons die Femma organiseert. Met de hulp van **HET GROTE NAAIBOEK** en Femma pronk je binnenkort met je eigen, zelfgemaakte stuk.

ISBN 978 90 223 2876 7

9 789022 328767

De Praktische School | Manteau

www.manteau.be

www.femma.be

